

RESUM

Des de temps remots, les sitges s'han emprat com a magatzems subterranis per a la conservació de queviures i especialment per a guardar cereals, com el blat. Multitud d'exemples s'han documentat, tant en l'àmbit internacional com en el nacional i local; doncs han sigut objecte d'excavacions arqueològiques i estudis diversos. En la majoria dels casos, es perseguia determinar l'origen de la seua construcció, l'evolució de les seues estructures o el seu funcionament; no obstant això, poques anàlisis aprofundeixen en la sistematització de la seua execució i en la seua materialitat.

Aquesta investigació se centra en les Sitges de Burjassot, una obra d'arquitectura i enginyeria civil que representa l'antic magatzem frumentari de la ciutat de València, la qual va ser construïda després de períodes de gran fam, a la fi del segle XVI. Durant molt de temps, va exercir una valuosa funció com a dipòsit del blat que es consumia a la capital del Regne i poblacions properes, proveint en èpoques d'escassetat i servint de magatzem en les de bonança.

A fi de determinar l'entorn i l'època en la qual es va dur a terme aquesta obra, així com d'establir les causes que van donar lloc a la mateixa, s'analitza la seua contextualització històrica; la relació entre els dipòsits subterranis i les seues condicions urbanístiques; la seua raó de ser; els seus elements principals i les seues característiques generals.

Com qualsevol conjunt patrimonial, les Sitges han experimentat modificacions que han tingut com a resultat l'alteració de la seua configuració original. Des de 1573 fins l'actualitat, nombrosos successos han donat lloc a l'evolució de les seues estructures, bé per l'assignació de nous usos a l'edifici, bé per intervencions arquitectòniques de diversa índole.

El fet que el propi terreny argilós conforme l'encavallada sustentadora dels dipòsits subterranis en forma d'ampolla o botella, converteix aquest enclavament en un suggestiu tema d'investigació. D'ací, la imperiosa necessitat de caracteritzar el sòl i el seu comportament, així com d'analitzar la procedència, l'aplicació i la funció de la resta de materials (pedra, morters de revestiment, elements metàl·lics, etc.). Es tracta d'una actuació sense precedents fins avui, d'igual manera que succeeix amb l'anàlisi constructiva realitzada sobre la muralla, l'enllosat o les pròpies sitges. En aquest procés, va resultar fonamental la documentació històrica d'arxiu, així com l'ús de la tècnica no destructiva de geo- radar (GPR), emprada en la prospecció no invasiva del subsòl i d'altres elements.

Malgrat l'excel·lent qualitat constructiva que ha fet possible la seua preservació fins l'actualitat, la presència de lesions resulta inevitable en un conjunt monumental amb més de 440 anys d'història, sobretot, perquè s'ha descurat en demesia les tasques de manteniment. Per tant, l'anàlisi del seu estat de conservació actual constitueix un primer pas en les futures intervencions arquitectòniques que es puguin dur a terme sobre l'edifici.